

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Adolygiad o System Diogelu Iechyd Cymru
Cynllun Gweithredu
7 Chwefror 2023

Fersiwn 3.0

Pob ymholiad trwy

HPAG.Secretariat@llyw.cymru

Adolygiad o System Diogelu Iechyd Cymru

Cynllun Cyflawni a Gweithredu

7 Chwefror 2023

Dylid darllen y Cynllun Gweithredu thematig hwn ar y cyd â'r adroddiad annibynnol ar yr Adolygiad o System Diogelu Iechyd Cymru, a gyhoeddwyd ar 7 Chwefror 2023.

Comisiynwyd yr adolygiad annibynnol o'r system diogelu iechyd yng Nghymru gan Lywodraeth Cymru ac fe'i cynhaliwyd ar y cyd â phartneriaid a rhanddeiliaid o bob rhan o'r system diogelu iechyd yng Nghymru. Mae'r ddogfen hon yn dechrau nodi'r camau gweithredu a'r mentrau a fydd yn helpu i gyflawni'r argymhellion cyffredinol a nodir yn yr adroddiad.

Bydd y camau gweithredu a amlinellir yn y ddogfen hon yn adeiladu ar asesiadau, argymhellion a gwelliannau blaenorol i system iechyd y cyhoedd, gan gynnwys gwaith Archwilio Cymru a'r adroddiad technegol ar bandemig COVID-19 gan Brif Swyddogion Meddygol y DU. Ein nod yw mynd i'r afael â'r argymhellion mewn ffordd thematig, gan sicrhau ein bod yn bwrw ymlaen â'r argymhellion manylach yn yr adroddiad ochr yn ochr â'r argymhellion thematig cyffredinol a amlinellir yn y cynllun hwn. Byddwn yn gweithio gyda phartneriaid ar draws y maes diogelu iechyd i fabwysiadu dull iechyd Cyfunol.

Bydd yr wybodaeth ddiweddaraf am y gwaith i fynd i'r afael â'r argymhellion cyffredinol a'r argymhellion manylach hynny yn cael eu cyhoeddi'n ddiweddarach yn 2023.

Bydd cynnydd yn erbyn y gwaith o gyflawni'r camau i fynd i'r afael ag argymhellion yr adolygiad yn cael ei fonitro gan Grŵp Cynghori ar gyfer Diogelu Iechyd y Prif Swyddog Meddygol a byddwn yn datblygu ymhellach gynllun cyfathrebu i ddiweddarau partneriaid yn rheolaidd am y cynnydd a'r datblygiadau.

Maes thematig	Rhif	Argymhelliad	Camau i'w gweithredu
	1	Cynnal capasiti ymateb iechyd y cyhoedd integredig cynaliadwy ar raddfa fawr fel y gwelwyd yn ystod Covid drwy wneud y canlynol:	Mae pwysigrwydd iechyd a lles ac atal yn hanfodol i'r system iechyd gyfan yng Nghymru. Un o werthoedd craidd GIG Cymru yw pwyslais bod atal, gwella iechyd ac anghydraddoldeb yn allweddol i ddatblygu cynaliadwy, iechyd da a lles ar gyfer cenedlaethau'r dyfodol yng Nghymru. Mae'n rhaid i ni barhau i ganolbwyntio ar iechyd y boblogaeth ac atal fel y llwybr at well iechyd a lles ac i wella diogelwch iechyd yn y tymor hwy.

<p>Dyluniad Systemau</p>		<p>Sicrhau bod ôl-groniadau mewn gwasanaethau iechyd a gwasanaethau diogelu'r cyhoedd yn cael eu clirio ac yn parhau ar lefelau y gellid ymdopi â nhw, ac nad ydynt yn arwain at ddirywiad yn iechyd a lles y cyhoedd, gan sicrhau pobl iachach sy'n llai agored i glefydau heintus a bygythiadau nad ydynt yn gysylltiedig â chlefydau heintus.</p>	<p>Fel yr amlinellir yn Cymru lachach (Ilyw.cymru) rydym am weithio gyda'n gilydd i helpu pobl i fyw bywydau hirach, hapusach ac iachach. Mae dull gweithredu cadarn ar gyfer iechyd cyhoeddus yn allweddol i gymdeithas iach. Byddwn yn parhau i ddarparu rhaglenni imiwneiddio ac iechyd cyhoeddus cryf, a hyrwyddo dealltwriaeth well o iechyd, heintiau, a pheryglon amgylcheddol.</p> <p>Ein gweledigaeth yw cael system diogelu iechyd ystwyth, cynaliadwy a chydweithredol sy'n ymateb yn effeithiol i fygythiadau lleol, cenedlaethol a rhyngwladol sydd eisoes yn bodoli a rhai'r dyfodol. Mae'r blynyddoedd diwethaf wedi bod yn heriol iawn ond mae'r dull partneriaeth â'r sector cyhoeddus rydym wedi'i weithredu yng Nghymru wedi ein galluogi i ddatblygu ein gallu a'n galluogrwydd yn lleol ac yn genedlaethol. Rydym am adeiladu ar y sgiliau, y profiad a'r dysgu a ddatblygwyd yn ystod yr ymateb i bandemig Covid-19, gyda'r byrddau iechyd ac awdurdodau lleol yn gweithio mewn partneriaeth ag Iechyd Cyhoeddus Cymru a Llywodraeth Cymru i ddarparu dull gweithredu lleol o dan fframweithiau a chanllawiau cenedlaethol.</p> <p>Mae Gofal ac Adfer a gynlluniwyd i fynd i'r afael ag ôl-groniadau mewn gwasanaethau iechyd yn cael ei arwain gan y Rhaglen Adfer Genedlaethol a fydd yn nodi gofynion penodol ar gyfer byrddau iechyd lleol. Mae bodloni'r gofynion hyn yn flaenoriaeth Weinidogol i'r byrddau iechyd.</p> <p>Mae'n hanfodol ein bod yn sicrhau bod ymdrechion adfer yn gynhwysol a bod gwaith yn mynd rhagddo drwy'r Grŵp Iechyd a Chydraddoldeb er mwyn sicrhau bod materion tegwch yn cael eu hystyried wrth gyflwyno'r rhaglen gofal a gynlluniwyd.</p> <p>Mae gan dimau Diogelu'r Cyhoedd o fewn Llywodraeth Leol ran hanfodol yn y system diogelu iechyd mewn meysydd sy'n cynnwys clefydau trosglwyddadwy, bwyd, iechyd a diogelwch, iechyd porthladdoedd yn ogystal ag mewn swyddogaethau ehangach o fewn awdurdodau lleol fel cynllunio at argyfyngau, gwasanaethau cymdeithasol ac addysg. Bydd yn</p>
---------------------------------	--	--	--

			<p>bwysig cysylltu gyda'i gilydd ffrydiau gwaith a chynlluniau adfer presennol perthnasol er mwyn sicrhau ymateb system cydgysylltiedig a hyrwyddo gwaith partneriaeth ehangach a chyfranogiad cymunedol. Bydd gwaith partneriaeth yn cynnwys darparu cynlluniau llesiant ac ymgysylltu â Byrddau Gwasanaethau Cyhoeddus a grwpiau amlasiantaethol eraill.</p> <p>Y tu hwnt i hyn, byddwn yn defnyddio ysgogiadau iechyd cyhoeddus amgylcheddol i gyfrannu at wella iechyd y cyhoedd, er enghraifft mewn meysydd fel ansawdd aer, halogi dŵr a'r tir, tai a lliniaru'r newid yn yr hinsawdd. Byddwn yn cydweithio hefyd â chydweithwyr yn y maes lechyd a Lles Anifeiliaid i gryfhau partneriaethau mewn dull lechyd Cyfunol fel yr argymhellir yn Adroddiad Arbennig y Prif Swyddog Meddygol a gyhoeddwyd ym mis Ionawr 2021.</p> <p>Byddwn yn sicrhau y bydd ffocws di-baid yn parhau ar sgrinio a fydd yn cynnwys adfer Bron Brawf Cymru, Sgrinio Llygaid Diabetig Cymru a Rhaglen Sgrinio Ymlediadau Aortig Abdomenol Cymru i lefelau cyn y pandemig.</p> <p>Amlinellwyd ein gweledigaeth ar gyfer gwasanaethau brechu yn Fframwaith Imiwneiddio Cenedlaethol Cymru a gyhoeddwyd yn Hydref 2022. Rhan bwysig o'r Fframwaith yw nodi'r gwersi a ddysgwyd o'n profiad yn ystod y pandemig a chymhwyso'r rhain er budd pob rhaglen frechu, er mwyn sicrhau bod ffocws parhaus ar gael lefelau uchel o bobl i fanteisio ar ein rhaglenni brechu. Byddwn yn sicrhau bod cysylltiadau cryf ar draws rhaglenni brechu a sgrinio, er enghraifft gyda sgrinio HPV a chanser ceg y groth.</p> <p>Fel rhan o'n hymrwymadau Sefydliad Iechyd y Byd, byddwn yn parhau i ganolbwyntio ymdrechion i ddileu TB a Hepatitis.</p> <p>Mae Grŵp Arbenigwyr TB Cymru Gyfan yn y broses o gael ei sefydlu, a bydd Grŵp Goruchwylio mewnol Llywodraeth Cymru, sy'n annibynnol ar y grŵp hwn, yn goruchwylio a herio cynnydd yn y maes hwn. Un o dasgau cyntaf y grŵp hwn fydd adolygu a diweddarau'r Fframwaith Cenedlaethol</p>
--	--	--	---

			<p>Cymru sydd wedi'i ddrafftio a'i gyflwyno i'w adolygu a'i gymeradwyo gan Grŵp Goruchwylio Llywodraeth Cymru. Rhagwelir y bydd y fframwaith yn cael ei adolygu a'i gymeradwyo yn ystod y chwe mis nesaf.</p> <p>Sefydlwyd Grŵp Goruchwylio Rhaglenni Dileu Hepatitis B ac C, sy'n cynnwys amrywiaeth eang o randdeiliaid o Lywodraeth Cymru, byrddau iechyd, Iechyd Cyhoeddus Cymru, Byrddau Cynllunio Ardal, gwasanaethau iechyd hepatitis B ac C a'r trydydd sector i roi ffocws strategol newydd ar yr agenda dileu, ac yn benodol targedau dileu 2030 Sefydliad Iechyd y Byd. Cyfarfu'r grŵp hwn gyntaf ym mis Tachwedd 2022 ac mae wedi datblygu Cylchlythyr Iechyd Cymru yn amlinellu 13 o gamau allweddol a fydd yn sicrhau bod gwasanaethau rheng flaen yn cael eu darparu gyda'r gefnogaeth sydd ei hangen i adfer gwasanaethau i lefelau cyn y pandemig a bwrw ymlaen â'r agenda dileu.</p>
	2	<p>Parhau i ddod â'r system ehangach, y lleol, y rhanbarthol a'r cenedlaethol, ynghyd mewn gweithgareddau rheoli clefydau arferol, ac wrth ymarfer a hyfforddi ar gyfer argyfyngau er mwyn sicrhau ei bod yn gweithio fel un ac nad yw'n mynd yn dameidiog.</p>	<p>Rydym o'r farn bod y gwaith o egluro rolau a chyfrifoldebau yn flaenoriaeth allweddol. Wrth i waith fynd rhagddo ar rolau a chyfrifoldebau (argymhelliad 3), ac wrth i gynlluniau gael eu hadolygu a'u datblygu (argymhelliad 4), byddwn yn defnyddio ymarferion hefyd i brofi a chefnogi diwylliant dysgu o welliant parhaus.</p> <p>Byddwn yn cydweithio â phartneriaid i ddatblygu amserlen o hyfforddiant ac ymarferiadau perthnasol yn cynnwys pobl a sefydliadau ar draws y system diogelu iechyd gan gynnwys clefydau trosglwyddadwy a digwyddiadau amgylcheddol. Bydd hyn yn cysylltu â fersiwn ddiwygiedig o'r Cynllun ar gyfer Brigiadau o Achosion o Glefydau Trosglwyddadwy yng Nghymru ac â pharodrwydd at y Gaeaf, gan ddefnyddio'r hyn a ddysgwyd yng Ngaeaf 2022/23 a phrofiadau'r cyfnod hwnnw ar gyfer Gaeaf 23/24.</p> <p>Ochr yn ochr â phrofion ac ymarferion, mae partneriaid yn cyfarfod yn rheolaidd mewn fforymau eraill. Ar hyn o bryd, rydym yn cynnal adolygiad llywodraethu o'r Grŵp Cynghori ar gyfer Ddiogelu Iechyd a fydd yn nodi cyfleoedd ychwanegol i wella gwaith cynllunio a chyflawni, a chysylltiadau.</p>

	3	<p>Sicrhau bod timau lechyd y Cyhoedd byrddau iechyd a thimau lechyd yr Amgylchedd llywodraeth leol yn parhau i gael eu cryfhau drwy egluro eu rolau a'u cyfrifoldebau craidd, gan gynnwys gwyddor ymddygiad, cyfathrebu risg ac atal a rheoli heintiau.</p>	<p>Rydym yn ystyried mai dyma ein prif flaenoriaeth i fwrw ymlaen â hi. Byddwn yn sefydlu grŵp gorchwyl a gorffen gyda phartneriaid i egluro a diffinio rolau, cyfrifoldebau a disgwyliadau ar draws y system yn lleol, yn rhanbarthol ac yn genedlaethol (gan gynnwys adnoddau arbenigol ar gyfer diogelu iechyd ac arweinyddiaeth). Bydd yn hanfodol disgrifio hefyd lle mae yna gyfleoedd ar gyfer cydweithio ac integreiddio a disgwyliadau i wneud hynny.</p> <p>Byddwn yn adeiladu ar y gwaith sydd eisoes wedi'i wneud, er enghraifft mewn perthynas â'r Cynllun ar gyfer Brigiadau o Achosion o Glefydau Trosglwyddadwy yng Nghymru, a byddwn yn mapio'r gwaith hwn i gwmpas gwreiddiol yr Adolygiad er mwyn sicrhau ein bod yn cynnwys y prif feysydd diogelu iechyd, a'n bod yn cyd-fynd â chynlluniau ar gyfer argyfyngau sifil posibl. Dyma oedd cwmpas yr adolygiad:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Parodrwydd, gwytnwch ac ymateb mewn perthynas ag Argyfyngau Iechyd (gan gynnwys Cemegol, Biolegol, Radiolegol neu Niwclear) • Rheoli clefydau trosglwyddadwy, gan gynnwys gwasanaethau microbiolog • Rheoli peryglon amgylcheddol, risgiau'r hinsawdd a risgiau iechyd y cyhoedd • Cyfathrebu risg, asesu risg, a rheoli risg, gan gynnwys dulliau sy'n cael eu llywio gan ymddygiad. • Monitro a goruchwyllo bygythiadau trosglwyddadwy ac amgylcheddol sy'n gysylltiedig â'r hinsawdd • Atal a rheoli heintiau
	4	<p>Mae angen mynd ati ar y cyd i adolygu'r holl gynlluniau diogelu iechyd a chynlluniau argyfyngau sifil posibl, yn ogystal â'r rhai ar gyfer rheoli clefydau endemig, nawr ac yn y dyfodol, yn dilyn cylch cynllunio,</p>	<p>Mae hyn yn gysylltiedig ag argymhellion 2 a 3.</p> <p>Byddwn yn nodi ac yn mapio holl gynlluniau diogelu iechyd a chynlluniau ar gyfer argyfyngau sifil posibl ac yn datblygu blaengynllun yn nodi pryd y bydd cynlluniau allweddol yn cael eu diweddarau. Byddwn y nodi lle mae achosion o ddyblygu a gorgyffwrdd ac yn ceisio rhesymoli cynlluniau i wella</p>

Llywodraethu ac atebolrwydd		hyfforddi, addysgu, ymarfer, adolygu, cynllunio, er mwyn sicrhau eu bod wedi'u datblygu'n llawn, eu bod yn cyd-fynd â chynlluniau cyd-ddibynnol eraill, gan gynnwys cynlluniau lleol a chenedlaethol ar gyfer argyfyngau sifil posibl, a'u bod yn cynnwys llinellau cyfathrebu a chymorth clir.	<p>effeithlonrwydd. Byddwn yn glir ynghylch lle mae cyd-ddibyniaeth ar gynlluniau ehangach lefel y DU.</p> <p>Ochr yn ochr â'r ymarfer hwn, byddwn yn dewis un cynllun craidd i'w brofi ac adolygu, gan sicrhau ein bod yn datblygu proses werthuso gref fel y gellir cymhwyso gwersi i bob cynllun.</p>
	5	Dylid profi cynlluniau drwy ymarferion a gweithdai amlasiantaethol, gyda staff o bob lefel o'r sefydliadau'n cymryd rhan. Lle y bo hynny'n ymarferol, dylai sefydliadau gwirfoddol fod yn rhan o'r prosesau datblygiadol hyn.	<p>Gweler argymhellion 1, 2 a 4.</p> <p>Byddwn yn datblygu ymarferion i brofi cynlluniau a'n gwaith ar rolau a chyfrifoldebau, gan ddefnyddio amrywiaeth o staff ar draws y sefydliadau hynny sy'n cymryd rhan a chan gynnwys sefydliadau'r trydydd sector lle bo modd.</p> <p>Byddwn yn creu cysylltiadau â chyfleoedd yn y maes argyfyngau sifil posibl ehangach, er mwyn sicrhau ein bod yn rhannu'r hyn a ddysgir ac yn elwa o brofiadau amlddisgyblaethol amlasiantaethol.</p>
	6	Dylid datblygu fframweithiau atebolrwydd fel y gellir, ar gyfer unrhyw ddata poblogaeth, monitro anghydraddoldebau fel y gellir monitro anghydraddoldebau fel mater o drefn a chynllunio gweithredoedd i fynd i'r afael â nhw.	<p>Byddwn yn adolygu'r data sydd ar gael i nodi unrhyw fylchau ac yn ystyried y prosesau ar gyfer monitro unrhyw ddata fel mater o drefn.</p> <p>Mae gan Is-adran Cyngor ar Wyddoniaeth a Thystiolaeth (SEA) Llywodraeth Cymru raglen waith er mwyn deall anghydraddoldebau yn well a'u heffaith ar bolisïau iechyd a gofal.</p> <p>Bydd SEA yn gweithio'n agos gydag arweinwyr polisi i flaenoriaethu'r polisïau hynny lle mae bylchau wedi'u nodi. Bydd SEA yn rhoi tystiolaeth a chyngor i arweinwyr polisi ynghylch mynd i'r afael ag anghydraddoldebau penodol.</p> <p>Mae'r is-adran yn cydweithio ag Iechyd Cyhoeddus Cymru ar y prosiect ar y cyd, menter Adroddiad Statws Tegwch Iechyd Cymru (WHESRI) a bydd yn cydweithio'n agosach â'r Grŵp Iechyd ac Anghydraddoldebau. Yn ogystal â hyn, mae SEA hefyd wedi cyhoeddi dau bapur ar yr effaith ar</p>

			<p>anhydraddoldebau iechyd yn sgil pandemig COVID-19, derbyniadau i'r ysbyty a marwolaethau.</p> <p>Mae'r Grŵp Iechyd a Chydraddoldeb yn cymryd camau er mwyn sicrhau bod materion tegwch yn cael eu hystyried wrth gyflawni'r rhaglen gofal a gynlluniwyd. Byddwn yn sicrhau bod y grŵp yn ymwybodol o'r argymhelliad hwn i'w ystyried yn eu gwaith.</p> <p>Bydd ffocws ar frechu teg yn parhau hefyd, gan gynnwys drwy ddisgwyliad y Fframwaith Imiwneiddio Cenedlaethol ar fyrddau iechyd i gael Strategaeth Brechu Teg a rhaglen waith. Byddwn yn cydweithio â byrddau iechyd yn ystod 2023 i gael y strategaethau hyn ar waith a'u gweithredu.</p>
Y gweithlu	7	<p>Mae angen cadw gwydnwch lleol ar gyfer diogelu iechyd yn wyneb pob perygl ar ôl adfer o'r pandemig Covid." "Er mwyn i dîm lleol ar gyfer rheoli clefydau neu ymateb iddynt fod yn effeithiol, mae angen iddo gael cefnogaeth gan arbenigwyr diogelu iechyd, labordai iechyd cyhoeddus ac epidemiogwyr maes. Gellir cryfhau'r berthynas amlasiantaethol hon drwy hyfforddiant ar y cyd.</p>	<p>Mae hyn yn cysylltu â'r gwaith a ddisgrifiwyd mewn ymateb i argymhelliad 3 ar rolau a chyfrifoldebau ac yn adeiladu arno.</p> <p>Mae arian pontio wedi'i sicrhau ar gyfer 2023-24 i gefnogi datblygiad timau amlddisgyblaethol diogelu iechyd lleol ar sail ffiniau'r byrddau iechyd, gyda byrddau iechyd a llywodraeth leol yn gweithio mewn partneriaeth i ddarparu ymateb lleol i fesurau diogelu iechyd a bygythiadau. Bydd fframweithiau a chanllawiau cenedlaethol yn sicrhau bod cysondeb ledled Cymru. Mae ystwythder a gwydnwch y timau lleol hyn yn hollbwysig, a bydd Llywodraeth Cymru yn amlinellu egwyddorion craidd er mwyn helpu rhanbarthau i ddatblygu model cynaliadwy wrth symud ymlaen.</p> <p>Byddwn yn cydweithio ag Addysg a Gwella Iechyd Cymru (AaGIC) ac eraill i ystyried yr argymhellion manylach yr adroddiad am raglenni hyfforddiant a fframweithiau cymhwysedd.</p>
	8	<p>Dylid cysylltu â'r sector gwirfoddol yn genedlaethol ac yn lleol er mwyn archwilio pa gyfraniad y gall gwirfoddolwyr ei wneud wrth reoli</p>	<p>Fel rhan o waith y grŵp gorchwyl a gorffen ar rolau a chyfrifoldebau, byddwn yn cydweithio â phartneriaid i ddatblygu strwythurau, cymhwyseddau ac arbenigeddau y cytunwyd arnynt, i benderfynu ble mae bylchau y gellid eu</p>

		<p>clefydau endemig a digwyddiadau mawr yn y dyfodol.</p>	<p>Ilenwi gan ddefnyddio gwirfoddolwyr a'r rhai nad ydynt yn arbenigwyr diogelu iechyd.</p> <p>Byddwn yn mynd ati i ystyried rôl y sector gwirfoddol o ran diogelu iechyd. Byddwn yn profi'r syniad o gynnwys gwirfoddolwyr mewn ymarferion lle y bo hynny'n briodol. Byddwn yn ymgysylltu â Chyngor Gweithredu Gwirfoddol Cymru (CGGC) er mwyn profi'r potensial o weithio gydag elusennau, er enghraifft y Groes Goch, a byddwn yn ymgysylltu â phrifysgolion fel yr amlinellir mewn ymateb i argymhelliad 10.</p> <p>Bydd angen rhagor o waith a datblygiad ar hyn a bydd yn cysylltu â'r gwaith o feddwl am rôl gwirfoddolwyr mewn gwasanaethau iechyd ehangach. Byddwn yn gweithio gyda chydweithwyr ar draws argyfyngau sifil posibl i rannu cyfleoedd dysgu a datblygu.</p> <p>Mae hyn yn cysylltu hefyd â gwaith ehangach y 4 Gwlad ar y gweithlu diogelu iechyd, sy'n cael ei arwain gan Iechyd Cyhoeddus Cymru ar ran Grŵp Goruchwylio Diogelu Iechyd y 4 Gwlad.</p>
9		<p>Cynnal rhestrau o wirfoddolwyr ac aelodau cyhoedd a roddodd gymorth yn ystod y pandemig a phenderfynu a yw'n ymarferol eu cael i barhau i gyfrannu at weithgareddau yn wirfoddol.</p>	<p>Mae hyn yn gysylltiedig â'r gwaith ar rolau a chyfrifoldebau (argymhelliad 3), yr adolygiad o gynlluniau (argymhelliad 4), ac ymarfer (argymhelliad 2).</p> <p>Gofynnwyd i dimau lleol gynnal cofrestr o unigolion a gynorthwyodd yn ystod y pandemig, er enghraifft, drwy wneud galwadau olrhain cysylltiadau, sy'n cydsynio i rywun gysylltu â nhw er mwyn cynorthwyo eto yn y dyfodol pe bai angen. Fodd bynnag, dylid nodi bod y cyd-destun y cafodd unigolion eu hadleoli ar gyfer diogelu iechyd yn ystod y pandemig (er enghraifft i ganolfannau Profi, Olrhain, Diogelu (TTP) neu ganolfannau brechu torfol) yn eithriadol gan fod y cyfnod clo cenedlaethol yn golygu bod staff yn cael eu rhyddhau o'u rolau arferol. Mae'n annhebygol y byddai'r unigolion hynny'n cael eu rhyddhau'n hawdd yn y dyfodol, ac mae heriau i gadw cofrestr yn gwbl gyfredol.</p>

			Search hynny mae llawer i'w ddysgu o'r mecanweithiau a'r prosesau a ddatblygwyd yn ystod y cyfnod hwn i ddefnyddio nifer fawr o staff ychwanegol. Byddwn yn ystyried y ffordd orau o nodi'r dysgu hwn i baratoi ar gyfer bygythiadau yn y dyfodol sy'n gofyn am gynllunio er mwyn cynyddu adnoddau fel y caniateir adleoli adnoddau yn gyflym. Gall hyn gynnwys cynlluniau hyfforddi, datblygu a rhoi ar waith.
	10	Dylid cychwyn trafodaethau gyda phrifysgolion a darparwyr addysg drydyddol eraill er mwyn archwilio mecanweithiau i annog myfyrwyr ar gyrsiau sy'n gysylltiedig ag iechyd i gefnogi gwaith diogelu iechyd a chymryd rhan mewn ymarferion ac ymatebion ar gyfer pob perygl yn awr ac yn y dyfodol.	Byddai defnyddio senarios achosion at ddibenion hyfforddi yn rhoi cyflwyniad difyr i'r maes diogelu iechyd fel arbenigedd a gyrfa bosibl yn y dyfodol. Byddwn yn dechrau trafodaethau gyda sefydliadau academaidd yn genedlaethol i benderfynu dichonoldeb cynnwys myfyrwyr fel cymorth. Pe bai hyn yn hyfyw, byddwn yn cynnwys hyn yn y profion a'r ymarferiadau y cyfeirir atynt uchod. Ochr yn ochr â hynny, byddwn yn archwilio cyfleoedd i ddatblygu ymhellach gwricwla i ddarparu cymhwysedd a phrofiad diogelu iechyd i fyfyrwyr, gan y gallai hyn weithredu fel cronfa ar gyfer gweithlu arbenigol yn y dyfodol.
Arweinyddiaeth, cydweithredu a chyfathrebu	11	Ceisio adeiladu ar y cysylltiadau da presennol wrth agor rhai o'r mecanweithiau cyfathrebu arferol i bartneriaid argyfyngau sifil posibl.	Byddwn yn parhau i adeiladu ar y profiadau a'r cysylltiadau a ddatblygwyd yn ystod pandemig Covid er mwyn sicrhau bod mecanweithiau amlasiantaethol wedi'u sefydlu i bartneriaid ddod at ei gilydd i drafod materion a pheryglon sy'n dod i'r amlwg mewn modd amserol.
	12	Sicrhau bod systemau cyfathrebu'n gallu gweithredu i bob cyfeiriad, nid un ffordd yn unig, er mwyn rhoi adborth a galluogi derbynwyr i ymgysylltu'n llawn.	Byddwn yn adeiladu ar y gwaith ymgysylltu â sectorau penodol (e.e. cartrefi gofal; addysg) a ddatblygodd yn ystod y pandemig, er mwyn sicrhau cyfathrebu dwy ffordd sy'n amserol, yn berthnasol ac yn effeithiol. Byddwn yn sicrhau bod y mecanweithiau hyn yn cael eu hadlewyrchu mewn cynlluniau (fel y Cynllun ar gyfer Brigiadau o Achosion o Glefydau Trosglwyddadwy yng Nghymru) wrth iddynt gael eu hadolygu, er mwyn sicrhau bod y mecanweithiau hyn yn eglur ac yn cael eu profi. Byddwn yn datblygu map system ôl-bandemig a fydd yn cyd-fynd â'r rolau a'r cyfrifoldebau a ddisgrifiwyd mewn ymateb i argymhelliad 3.

Deallusrwydd	13	Adolygu'r holl systemau data sy'n gweithredu ar hyn o bryd ac archwilio sut y gallant weithredu yn ôl safonau cyffredin y cytunwyd arnynt a sut gellir eu cyfuno, o fewn cyfyngiadau mesurau diogelwch Diogelu Data, er mwyn cynorthwyo gyda'r broses o gasglu data a chynyddu eu gwerth mewn gwaith gwyliadwriaeth genedlaethol a lleol.	<p>Byddwn yn cydweithio â sefydliadau fel Iechyd Cyhoeddus Cymru ac Iechyd a Gofal Digidol Cymru, ochr yn ochr â Gwasanaethau Gwybodaeth a Dadansoddi Llywodraeth Cymru i adolygu'r systemau digidol cyfredol ac i nodi gwelliannau, gan gynnwys unrhyw fylchau mewn deallusrwydd / gwyliadwriaeth y gellid eu llenwi ac unrhyw ddyblygu yn y system bresennol. Bydd angen i'r adolygiad ystyried hefyd rwystrau rhag rhannu data a sut gellid goresgyn y rhain er mwyn sicrhau gwaith partneriaeth rhwydd ac effeithlon.</p> <p>Dyrannwyd cyllid o gyllideb ymateb Covid yn 2023/24 i archwilio sut gellir addasu systemau data fel y CRM a ddatblygwyd ar gyfer olrhain cysylltiadau achosion Covid-19 i gynorthwyo yn ein hymateb i fygythiadau yn y dyfodol mewn dull 'Unwaith i Gymru',</p>
Sganio'r gorwel a rhagweld	14	Parhau a chryfhau cysylltiadau'r pedair gwlad a chysylltiadau rhyngwladol a'r byd academiaidd, er mwyn gwella gwaith sganio'r gorwel, rhagweld digwyddiadau argyfwng a nodi anghenion ar gyfer gwella gwaith rheoli arferol.	<p>Mae hyn yn cysylltu ag argymhelliad 10.</p> <p>Bydd y Prif Gynghorydd Gwyddonol ar Iechyd, drwy'r Is-adran Cyngor ar Wyddoniaeth a Thystiolaeth (SEA), yn adeiladu ar ei gysylltiadau ag Ymchwil Iechyd a Gofal Cymru a Chanolfan Dystiolaeth Covid-19 er mwyn cryfhau cysylltiadau â'r byd academiaidd a phartneriaid ymchwil. Yn benodol, bydd SEA yn cydweithio'n agos ag Iechyd Cyhoeddus Cymru i ddatblygu strategaeth ymchwil wyddonol gyfun sy'n diwallu anghenion y rhaglen lywodraethu ac sy'n cefnogi gwaith i fynd i'r afael â bygythiadau a materion yn y dyfodol.</p> <p>Mae gan SEA eisoes gysylltiadau academiaidd cryf â Phrifysgolion Bangor a Chaerdydd drwy'r rhaglen monitro dŵr gwastraff. Mae cydweithredu ac ymchwil academiaidd blaengar wedi helpu i lywio gwaith a chyfeiriad y rhaglen. Yn ogystal, mae'r rhaglen wedi arwain y gwaith o ddatblygu dulliau newydd o fonitro dŵr gwastraff, gan gynhyrchu nifer o bapurau a chyhoeddiadau academiaidd.</p>

		<p>Yn ogystal â hyn, mae SEA yn parhau i weithio mewn partneriaeth â Phrifysgol Abertawe i ddarparu gwaith modelu Covid-19 a heintiau anadlol eraill gan fynd ati'r un pryd i adeiladu manyleb ar gyfer modelu mwy hirdymor a gofynion cyfrifiadurol ar gyfer digwyddiadau pandemig ac argyfyngau eraill sy'n gysylltiedig ag iechyd.</p> <p>Daw Prif Swyddogion Meddygol y pedair cenedl ynghyd yn rheolaidd i drafod digwyddiadau sy'n dod i'r amlwg a sganio'r gorwel, a rhennir data a gwybodaeth berthnasol.</p>
15	<p>Ceisio sicrhau bod y boblogaeth mor iach â phosibl, ac felly mor wydn â phosibl, drwy fentrau iechyd a lles ac adfer gwasanaethau'r GIG a Diogelu'r Cyhoedd sydd wedi cael eu heffeithio gan Covid.</p>	<p>Gweler yr ymateb i argymhelliad 1</p> <p>Gwnaed buddsoddiad ychwanegol i gefnogi'r gwaith o adfer gwasanaethau diogelu iechyd allweddol, fel sgrinio, ac mae cynlluniau adfer yn parhau i gael eu darparu.</p> <p>Bydd momentwm yn cael ei gynnal yn ôl y prif ffactorau sy'n pennu iechyd, yn enwedig ysmegu a gordewdra, gyda chynlluniau cyflawni a buddsoddiad cysylltiedig ar waith ar gyfer y ddau. Yn ehangach, mae'r Rhaglen Lywodraethu yn nodi camau gweithredu trawslywodraethol i gefnogi iechyd a lles, a bydd cynnydd yn cael ei fonitro drwy ddangosyddion cenedlaethol ar ddisgwyliad oes iach.</p>